

sjøgt at formulere i det Forslag, der ogsaa staaar paa Dagsordenen. — Der er et andet Lovforslag, som jeg har indbragt i Thinget, og som forleden udgik af Dagsordenen, og om hvilket jeg maatte med det Samme maa sige et Par Ord, fordi det vedrører et Punkt i det Forslag, der er indbragt af 10 ærede Medlemmer. Der siges nemlig i § 1 i dette Forslag: „Det bestemmes ved Lov, hvilket Vederlag Sædegaardseiere, der ved danske Lovs, 2—23—11 ere fritagne for at yde Tiende, have at udrede til Statskassen i Stedet for den dem ved ovenansførte Lovbestemmelser paalagte Ydelsespligt til Sognepræsterne.“ Det er jo dette Forhold, hvilket et andet Lovforslag, som jeg har indbragt, angaar; men i § 2 af det Lovforslag, som er indbragt af de 10 Herrer, er der Noget, som jeg tror ikke er rigtigt, og som i alt Fald ikke stemmer overens med min Opfattelse af Berettigelsen til denne Lov. Der staaar nemlig i det 2det Punktum i § 2 — hvis jeg maa oplæse det —: „Dersom de derimod som Brugere af den Jord, hvoraf Tiende svares, erlægge deres kongelige Skatter til Jorddroten, da have de ogsaa til ham samtidigt at erlægge deres Tiende, hvorimod han har at indbetale Tienden for sin samlede Eiendom paa Amtstuen under samme Ansvar som for al anden Tiendebetalelse til Amtstuen og uden Hensyn til, om Brugeren har erlagt Ydelsen.“ Dette gjælder altsaa for Jorddrotterne, for saa vidt der endnu er Nogen tilbage af dem; men det forekommer mig, at, naar der for disse Eiere af Sædegaarde er fastsat et Vederlag, som de skulle udrede i Genhold til den Ydelsespligt, som er dem paalagt, skulle de ogsaa fritages for at have dette Ansvar for Tiendebetalelsen fra Brugernes Side. Dette vil jeg blot tillade mig kortelig at bemærke til nærmere Overveielse. — Jeg ønsker altsaa, at denne Sag maa komme til en heldig Ende i denne Samling, og skal kun til den ærede Minister bemærke, at, selv om han har udtalt sig paa det Bestemteste for, at Kirken ikke har nogen Eiendomsret til disse Midler, betyder en saadan Udtalelse aldeles Intet i Tidens Løb; man henholder sig ikke til, hvad en Minister har udtalt, men til de Love, der give Bestemmelserne. Alle mulige Forklaringer, Præmisses osv. have ikke den endelige Betydning ved Sagens Afgjørelse. Dersom Ministeren kunde komme til at give mig Ret heri, tror jeg, at han saa meget mindre vilde holde fast paa, at Sagen faar den Form, der nu i § 13 er foreslaaet, og at han maatte, hvis det er ham om at gjøre at faae Sagen tilendebragt, — hvad jeg jo ikke tvivler paa — da vil kunne stille sig saaledes, at Forholdet dels bliver klarere og dels noget mere indbefømt, hvad der i en Række af Aar er fordret fra forskjellige Sider. En af de Grunde, der bevæge mig til at ønske Sagen ordnet, er ogsaa den, at der er noget høist Ubilligt i, at en Del af Præsterne skal have en saa ringe Stilling i Forhold til de Andre, og at paa den an-

den Side en Del af dem skal have en saa overordentlig stor Indtægt, som i Grunden passer meget lidt for den, der daglig maa føre i sin Mund at henvise de Fattige til et andet og bedre Liv, hvor de kunne nyde Frugten af deres Savn. Det forekommer mig, at, dersom jeg var i denne Stilling, maatte det hver Dag stikke mig i min Samvittighed, hvis jeg ikke bortgav saa Meget, at jeg kom paa lige Fod med disse Fattige. Det er, som Alle vide, et meget vanskeligt Kald at være Lærer. Som Apostelen Jakob siger: Man skal ikke trænge sig frem dertil; thi det er et meget vigtigt og vanskeligt Kald for et syndigt Menneske. Men er det da rigtigt fra Regeringens Side, der staaar her som Kirkens Formynder, saa længe vi desværre ikke have Kirken som Formynder for sig selv, at den foreslaar saadanne Løsninger, der maa siges at være meget lidet passende for det Kald, som skal oppebære dem? Jeg vil derfor ogsaa tro, at, naar der fremkom Forslag om Nedsættelse af de højeste Gager og maatte et lille Tillæg for nogle af Mellemgagerne, vilde dette meget bedre svare til Sagens Bestaenhed i det Hele og vække mindre Anstød rundt omkring i Landet. Med disse Ord skal jeg anbefale, at vi se at komme til en Ende med denne Sag.

J. N. Hansen: Et Par ærede Medlemmer her i Thinget have i Dag ligesom tidligere, naar denne Sag har været for, viist os, at de have stor Interesse af at erindre, hvorledes jeg har stillet mig til dette Lovforslag for nogle Aar siden. Denne Interesse kan jeg ikke misunde dem, da jeg oftere her i Salen har sagt, at den Ordning, som jeg den Gang vilde gaa ind paa, antog jeg den Gang for rigtig og forsvarlig, men at jeg siden har skiftet Mening og ikke længer anser den for rigtig og forsvarlig, og at jeg derfor ikke oftere gaar ind paa denne Afgjørelse. Dette er kortelig, hvad jeg oftere har sagt, og de ærede Medlemmer kunne jo nu ganske rolig, hver Gang Sagen kommer frem, fremhæve dette. Jeg vedsender mig fremdeles, at jeg en Gang har haft en Mening, som jeg er gaaet fra, og har antaget en anden Mening. Saaledes er dette Forhold. — Den ærede Kirkeminister gjorde mig den Ære, strax da jeg havde haft Ordet, at tage det efter mig, for, som han sagde, at oplyse nogle Misforstaaelser af Lovforslaget, hvori jeg havde gjort mig skyldig. Jeg hørte siden efter, hvori disse Misforstaaelser skulde bestaa, men jeg var ikke saa heldig fra den ærede Minister at erfare, hvilke de skulde være. Ministeren begyndte med at sige os, at han havde gjort Indrømmelser til to Sider. Herfra vidste han, hvorledes vi ønskede Sagen ordnet, da han jo kjendte vort tidligere Lovforslag. Men fra dem, der anse Kirkens Ret for kranket derved, at man vedtog et saadant Forslag, havde han faaet flaae Indsigelser og mødt Ubøhageligheder. Altsaa ligger Sagen for den ærede Minister saaledes, at han